

Par darbaspēka apsekojuma rezultātiem 2022.gadā

Pērn straujākais nodarbināto skaita pieaugums kopš 2007. gada

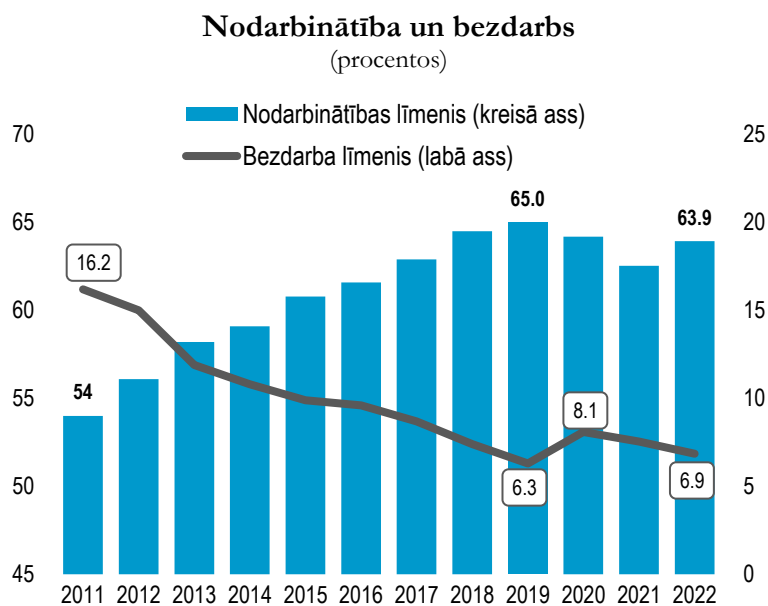
Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes Darbaspēka apsekojuma datiem, 2022. gada 4. ceturksnī nodarbināto skaits pieauga par 3,1% jeb 26,4 tūkstošiem, salīdzinot ar 2021. gada 4. ceturksni, savukārt vidēji 2022. gadā tas palielinājās par 2,6% (22,2 tūkst.), salīdzinot ar 2021. gadu. **Gada griezumā tas ir bijis straujākais nodarbināto skaita pieaugums kopš 2007. gada**, ko daļēji noteicis gan darba tirgus atgūšanās no Covid-19 krīzes (zemās bāzes efekts), gan arī arvien plašāka Ukrainas bēgļu nodarbinātība.

Kopumā gada 4. ceturksnī bija nodarbināti 890,6 tūkstoši iedzīvotāji jeb 64% no visiem iedzīvotājiem vecumā no 15-74 gadiem, savukārt vidēji 2022. gadā nodarbināto skaits pieaudzis līdz 886,2 tūkstošiem, bet nodarbinātības līmenis – līdz 63,9%, kas ir par 1,4 procentpunktiem augstāks rādītājs nekā 2021. gadā.

Līdz ar nodarbinātības pieaugumu turpina samazināties bezdarba rādītāji. Bezdarba līmenis 2022. gada 4. ceturksnī samazinājās līdz 6,7%, kas bija par 0,4 procentpunktiem mazāks rādītājs nekā attiecīgi 2021. gada 4. ceturksnī (7,1%), savukārt vidēji 2022. gadā bezdarba līmenis samazinājās līdz 6,9% (samazinājums par 0,7 procentpunktiem, salīdzinot ar 2021. gadu). Kopumā 2022. gada 4. ceturksnī darba meklējumos bija 63,5 tūkstoši iedzīvotāji vecumā no 15-74 gadiem, kas ir par 4,5% (3 tūkstošiem) mazāk nekā 2021. gada 4. ceturksnī.

Vienlaikus, neskatoties uz ievērojamiem uzlabojumiem nodarbinātības rādītājos, jāatzīmē, ka nodarbināto skaits joprojām jūtami atpaliek no pirms pandēmijas līmeņa (2022. gada 4. ceturksnī nodarbināto skaits bija par 22,5 tūkstošiem jeb 2,5% mazāks nekā attiecīgi 2019. gada 4. ceturksnī) un kopumā darba tirgus attīstība pēdējos gados ir bijusi samērā nevienmērīga. Daudzās Covid-19 krīzes tieši skartajās nozarēs nodarbināto skaits 2022. gadā joprojām bija būtiski zemāks nekā 2019. gadā - mākslas, izklaides un atpūtas nozarē par aptuveni 22%, izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumos – par 17%, bet transporta un uzglabāšanas nozarē – 11%, tai pat laikā informācijas un komunikācijas pakalpojumos nodarbināto skaits pieaudzis par aptuveni 2/3. Jāņem vērā, ka šādas krasas pārmaiņas darbaspēka pieprasījumā būtiski palielina darba tirgus nesabalansētības riskus – saasina darbaspēka nepietiekamību straujāk augošajās nozarēs no vienas puses, palielinot strukturālā bezdarba riskus no otras puses. Būtiska nozīme strukturālo pārmaiņu pārvarēšanai darba tirgū joprojām ir darbaspēka kvalifikācijas paaugstināšanas un pārkvalifikācijas pasākumiem.

Aktivitāšu atjaunošanās darba tirgū kopumā atstāj pozitīvu ietekmi arī uz darba tirgus piedāvājuma pusi. Iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes līmenis 2022. gada 3. ceturksnī palielinājās līdz 68,5%, kas bija par 0,9 procentpunktu augstāks rādītājs nekā attiecīgi 2021. gada 4. ceturksnī, tādējādi sekmējot kopējā darbaspēka piedāvājuma pieaugumu. 2022. gada 4. ceturksnī ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits vecumā no 15-74 gadiem kopumā palielinājās līdz 954,1 tūkstotim, kas bija par 23,4 tūkstošiem jeb par 2,5% augstāks rādītājs nekā 2021. gada atbilstošajā periodā.

Līdztekus iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes pieaugumam, ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita dinamiku 2022. gada 4. ceturksnī labvēlīgi ir ietekmējusi arī demogrāfijas tendenču uzlabošanās - 2022. gada 4. ceturksnī iedzīvotāju skaits vecumā no 15-74 gadiem palielinājās par aptuveni 14,6 tūkstošiem, salīdzinot ar 2021. gada 4. ceturksni.

Lai arī situācija Latvijas darba tirgū pakāpeniski uzlabojās, tomēr jāatzīmē, ka uzlabojumi kopumā joprojām saglabājās lēnāki nekā kaimiņos. Nodarbinātības līmenis Latvijā 4. ceturksnī bija par 5,6 procentpunktiem zemāks nekā Igaunijā (nodarbinātības līmenis 4. ceturksnī - 69,6%), un par 1,3% zemāks nekā Lietuvā (nodarbinātības līmenis 4. ceturksnī - 65,3%). Tāpat arī bezdarba līmenis Latvijā 4. ceturksnī saglabājās par vidēji 1,3 procentpunktiem augstāks nekā Igaunijā (bezdarbs līmenis 4. ceturksnī - 5,4%), un par 0,3 procentpunktiem augstāks nekā Lietuvā (bezdarbs līmenis 4. ceturksnī - 6,4%).

Ņemot vērā joprojām saspringto ģeopolitisko situāciju, kā arī prognozējamo ekonomikas izaugsmes tempu palēnināšanos, kopumā situācija Latvijas darba tirgū 2023. gadā joprojām varētu saglabāties nogaidošā. Neliels aktivitāšu pieaugums darba tirgū varētu būt vērojams līdz ar pavasara/vasara sezonas atnākšanu, palielinoties sezonālam darbaspēka pieprasījumam, tomēr, izsīkstot zemās bāzes efektam un nodarbinātībai pietuvojoties savam potenciālam, būtisks jaunu darbavietu un nodarbinātības palielinājums kopumā 2023. gadā vairs nav sagaidāms, kā tas bija vērojams 2022. gadā. **Kopumā bezdarba līmenis 2023. gadā varētu samazināties līdz vidēji 6,7%, savukārt nodarbināto skaits saglabāties tuvu 2022. gada līmenim.**